

Μετά την «μαύρη Αθηνά», έρχεται κι ο «μαύρος πρωτο-Ευρωπαίος» - Η απάντηση από τον διδάκτωρα Ανθρωπολογίας και Παλαιοντολογίας, Νίκο Πουλιανό

✘ Παραπλανητική η πρόσφατη αναπαράσταση του παλαιότερου δήθεν Ευρωπαίου 35.000 ετών από τα Καρπάθια

Η αρχική είδηση (4 και 5 Μαΐου 2009) που πέρασε στα ΜΜΕ (Daily Mail Online και στη συνέχεια σε ελληνικές κ.ά. εφημερίδες, όπως το Έθνος), είναι ότι επιστήμονες ανάπλασαν το πρόσωπο, με βάση οστά από σπήλαιο των Καρπαθίων (Peştera cu Oase), του αρχαιότερου Ευρωπαίου 35.000 ετών, ο οποίος δείχνει στενή συγγένεια με Αφρικανούς κ.ά. προγόνους, μολονότι οι ίδιοι επιστήμονες παραδέχονται ότι δεν γνωρίζουν το φύλο (αν πρόκειται για άνδρα ή γυναίκα) ή το χρώμα του δέρματός του. Σημειωτέον ότι στον τίτλο της Daily Mail αναφέρεται: «Ο πρώτος Ευρωπαίος» (The first European), ενώ παραμέσα στο άρθρο αναγράφεται: «Η αναπαράσταση βασίζεται σε ένα από τα αρχαιότερα γνωστά κατάλοιπα σύγχρονων Ευρωπαίων» (The head is based on remains of one of the earliest known anatomically modern Europeans).

Σχετικά με τα παραπάνω, γίνονται οι εξής παρατηρήσεις:

1. Πρώτα από όλα ο παλαιότερος μέχρι στιγμής ευρωπαϊοειδής, είναι ο 700.000 ετών μακεδονικός Αρχάνθρωπος (= archaic Homo sapiens) των Πετραλώνων Χαλκιδικής, με πιο κοντινούς μορφολογικά απογόνους στην Ευρώπη τους πανάρχαιους (τουλάχιστον 35.000 ετών) Σαρακατσάνους, οι οποίοι ανήκουν στον ηπειρωτικό ανθρωπολογικό τύπο. Σε γενικές γραμμές «τάδε έφη», αρχής γενομένης από τη διδακτορική του διατριβή (Μόσχα 1962), ο αειθαλής καθηγητής ανθρωπολογίας Άρης Ν. Πουλιανός. Δυστυχώς για ελληνικά και ξένα Παν/μια ή κρατικές (αρχαιολογικές βασικά) υπηρεσίες, αυτή η επιστημονική γνώση έχει «επισήμως κολλήσει», χωρίς όμως ουσιαστικά να απορρίπτεται, αλλά και δεν προωθείται παραπέρα, καταφανέστατα αδικώντας την επιστήμη ή την αντίστοιχη

ελληνική προσφορά.

2. Τα θραύσματα κρανίων που βρέθηκαν στη Ρουμανία δείχνουν να είναι πράγματι ~35.000 ετών, αλλά δεν είναι και τα μόνα στην Ευρώπη αυτής της εποχής, όπως ίσως για μεγαλύτερη εντύπωση τιτλοφορείται στην αντίστοιχη αρθρογραφία. Π.χ. είναι και ο άνθρωπος του Κρο Μανιόν, με καταφανή ευρωπαϊοειδή χαρακτηριστικά. Επίσης, στην Ελλάδα, ανάμεσα σε άλλα μέρη, ευρήματα βασισμένα σε παλαιολιθικά εργαλεία 45.000, από το σπήλαιο της Θεόπετρας απέναντι (προς νότο) από τα Μετέωρα της Δρ Νίνας Κυπαρίσση (ΥΠ.ΠΟ.) ή τα ακόμα παλαιότερα τέχνηρα από τα υψίπεδα του Σμόλικα του καθηγητή Νίκου Ευστρατίου (Α.Π.Θ.) και Π. Μπιάτζι, φανερώνουν ότι είναι θέμα χρόνου να ευρεθούν και οι κατασκευαστές τους.

3. Με βάση τα συγκεκριμένα οστέινα τμήματα από τα Καρπάθια, σημειωτέον τριών διαφορετικών ανθρώπινων κρανίων, είναι ουσιαστικά αδύνατη η επίτευξη μιας πραγματιστικής αναπαράστασης προσώπου. Επιπλέον, υποκειμενικοί παράγοντες μπορεί επίσης να επιφέρουν πολύ διαφορετικά αποτελέσματα, π.χ. άλλα για γυναίκες, άλλα για άνδρες κλπ.

4. Τα μόνα πρόδηλα χαρακτηριστικά αφορούν τα μεγάλα δόντια, την ελαφρώς φαρδιά μύτη, φαρδύ κάθετο κλάδο της κάτω σιαγόνας, αλλά και απουσία σχεδόν προγναθισμού. Αυτά όμως τα γνωρίσματα δεν δείχνουν μια διηπειρωτική διασταύρωση ευρωπαϊκών, αφρικανικών και ασιατικών χαρακτηριστικών, όπως διατείνεται η δημοσίευση της Mail (φανερώνοντας ακόμα και προκατασκευασμένη προσέγγιση σε θεωρητικά μοντέλα πλειστοκαινικών μεταναστεύσεων).

5. Στην αρχική δημοσίευση υποστηρίζεται επίσης ότι: *«το δέρμα είναι πιθανό να ήταν πιο σκούρο από τους σύγχρονους άσπρους Ευρωπαίους»* (the skin is likely to have been darker than modern white Europeans). Προφανώς χωρίς στοιχεία, παρόμοιες διαδόσεις απλώς αποπροσανατολίζουν το επιστημονικό ή μη κοινό.

6. Γεγονός είναι ότι σε γενικές γραμμές οι ανθρωπολόγοι συμφωνούν σχετικά με την γνώση για τη βιολογική εξέλιξη της ζωής, κατά συνέπεια και των ανθρώπων. Εξ αιτίας εκατομμυρίων σχετικών απολιθωμάτων, αυτή τη γνώση δεν διακυβεύεται. Στις περιπτώσεις που υπάρχουν ακόμα κενά στην αλυσίδα της εξέλιξης, δημιουργούνται ενίοτε και διαφορετικές απόψεις, συχνά θεμιτές και ωφέλιμες για την επιστήμη. Αντίθετα, ούτε θεμιτό, ούτε ωφέλιμο είναι να σχηματίζονται ομάδες επιστημόνων, οι οποίες δεν δέχονται ούτε καν να

συζητήσουν επιχειρήματα που προέρχονται από άλλες πλευρές. Εκτός από τα προαναφερόμενα, διάφορα άλλα παραδείγματα υπάρχουν, όπως εκείνα για τους Αρχανθρώπους από το Μποξγκρόουβ και τα Πετράλωνα.

7. Είναι γνωστό ότι οι Αφρικανοί πριν από 35.000 ή 60.000 χρόνια είχαν επίσης αναπτύξει παλαιολιθικό πολιτισμό, άρα και ανάλογη νοημοσύνη. Συνεπώς, δεν αναρωτήθηκαν ποτέ όσοι υποστηρίζουν ότι οι Αφρικανοί μετανάστευαν συνεχώς, πως δεν είχαν κανένα λόγο να εγκαταλείψουν την όμορφη, ζεστή, αραιοκατοικημένη και πλούσια, με αυτάρκη διατροφή Αφρική ή να διαβούν τεράστιες ερήμους, για να έρθουν στην καταψυγμένη από τους παγετώνες Ευρώπη εκείνης της εποχής; Έτσι, ενώ τα απολιθωμένα κρανία (Πεκίνο, Πετράλωνα, Τανζανία κλπ) δείχνουν ότι για περίπου 1 εκ. χρόνια (ή/και περισσότερο) η εξέλιξη των ανθρώπων έως σήμερα συντελείται βασικά σύμφωνα με τις ανά ήπειρο διαφορετικές περιβαλλοντικές προσαρμογές, τελικά προβάλλεται, για τους επονομαζόμενους *Homo habilis*, *Homo Erectus*, *Homo neanderthalensis*, *Homo sapiens*, αυτό που η Δάφνη Πουλιανού το 2006 αναφέρει ως: «θεωρία της κατ' εξακολούθηση επαναλαμβανόμενης εξοδοποίησης», που περισσότερο μοιάζει με θρησκευτικές δοξασίες, παρά με επιστημονικά τεκμηριωμένη γνώση.

8. Πριν από ελάχιστες ακόμα δεκαετίες πολλοί θεωρούσαν τους Αφρικανούς κ.ά. ως κατώτερους. Άραγε το ίδιο σκεπτικό ή το ένοχο παρελθόν θολώνει την κρίση και σπρώχνει ορισμένους συγγραφείς ακόμα και σήμερα να τους θεωρούν ανίκανους πριν από 35.000 ή 60.000 χρόνια να γνωρίζουν ότι όσο πιο βόρεια τόσο πιο πολύ κρύο κάνει;

9. Προφανώς, τελείως άλλο είναι το ζήτημα των πληθυσμών που εγκλωβίστηκαν στην Ευρώπη ή την Ασία όταν εξαπλώνονταν σταδιακά οι κατά καιρούς παγετώνες, όσον αφορά δηλαδή εκείνες τις ανθρώπινες ομάδες που είτε είχαν προσαρμοστεί σιγά-σιγά στις νέες συνθήκες, είτε δεν είχαν εύκολη διέξοδο προς νότο. Ορισμένοι πιθανόν να μετανάστευσαν, οι υπόλοιποι όμως κατάφεραν να επιβιώσουν σε σκληρότατες κλιματικές συνθήκες. Έτσι, ακόμα και εκείνη η άποψη ότι οι «σύγχρονοι» άνθρωποι, αφού εξαφανίστηκαν «μυστηριωδώς» οι προηγούμενοι, «κατέκτησαν» από την Αφρική το βορρά σε κάποια από τις τελευταίες δύο μεσοπαγετώδεις περιόδους (100.000 ή 200.000 έτη πριν), είναι όψιμα αναπροσαρμοσμένη όχι στη βάση κάποιων δεδομένων, αλλά σε παρόμοιες με τις προαναφερόμενες «υποψίες» περί σκουρόχρωμων Ευρωπαίων.

10. Υποθέτοντας έστω ότι δήθεν κάποιοι εξ Αφρικής «μετανάστες-πρόγονοι» των «σύγχρονων» ανθρώπων ανέβηκαν προς βορρά και δεν επιμείχθηκαν με τους νενατερτάλειους, τότε πώς είναι δυνατόν έστω να μισο-άσπρισαν μόλις ήρθαν στην Ευρώπη (εν προκειμένω στα Καρπάθια), όταν την ίδια ώρα είναι γνωστό ότι ούτε οι ασιατικής καταγωγής Ινδιάνοι της Αμερικής (Βόρειας και Νότιας), αλλά ούτε οι αυτόχθονες Νοτιοαφρικανοί και Αυστραλοί (ζώντας πάνω από 50.000 χρόνια σε εύκρατα κλίματα) ή οι επονομαζόμενοι Αφρο-αμερικανοί (τα τελευταία 500 χρόνια) έγιναν ποτέ λευκοί;

Εν ολίγοις, ο μέγιστος κριτής είναι η κοινή λογική, η οποία όταν παραβιάζεται οδηγεί σε σύγχυση, και το χειρότερο σε παρανόηση, συχνά με αρνητικότητα επακόλουθα για ζητήματα κοινής (και κατ' επέκταση κάθε είδους προσωπικής) ωφέλειας.

Δρ. Ανθρωπολογίας (Φλωρεντία) και Παλαιοντολογίας (Πράγα) Νίκος Α. Πουλιανός

Ακολουθούν επιλεγμένα από τη Mail Online σχόλια -τα καλύτερα βαθμολογημένα- και πολύ κατατοπιστικά, όσον αφορά τις απόψεις της κοινής γνώμης:

- Μου φαίνεται ότι αυτό το αποτέλεσμα [της ανάπλασης] δεν βασίστηκε σε πραγματικά ανθρώπινα κατάλοιπα, αλλά μάλλον στη φαντασία του Υπουργείου Αλήθειας για αυτό που ένας σύγχρονος Ευρωπαίος ΘΑ ΟΦΕΙΛΕ να δείχνει. Χαιρετισμούς, Σνουκ, Άμστερνταμ, 05/5/2009 11:19.

(- It seems to me that this result was not modelled on actual human remains. But rather on the image the Ministry of Truth has on what a modern European OUGHT to look like. Regards, Snouck, Amsterdam, 05/5/2009 11:19)

- Ακόμα περισσότερο αριστερό [;] πλύσιμο εγκεφάλου. Θεωρία παρουσιασμένη σαν γεγονός. Εντελώς σκουπίδια. Ντ. Σω, Ντέρμπυ. Αγγλία, 05/5/2009 11:09

(- Yet more lefty [?] brainwashing. Theory presented as fact. Utter rubbish. D. Shaw, Derby. England, 05/5/2009 11:09)

- Δεν μπορούν να πουν τι φύλο είναι ο άνθρωπος, αλλά μπορούν να αναπαραστήσουν ολόκληρο το πρόσωπο από λίγα τμήματα οστών, συμπληρωμένο με το χρώμα των ματιών και του δέρματος; Σάιμον, Λονδίνο, 4/5/2009 14:09

(- They can't tell what sex the human is, but they can reconstruct the whole face from a few bone fragments, complete with the colour of it's eyes and skin? Simon, London, 4/5/2009 14:09)

- Έτσι λοιπόν, δεν ξέρουν ούτε για ποίο φύλο πρόκειται, αλλά ξέρουν το χρώμα του δέρματος; Μου ακούγεται περισσότερο σαν αναθεωρητική ιστορία προς τέρψη [για να αισθάνονται - καλά]. Τζό, Λονδίνο, 4/5/2009 17:06

(- So they don't even know what sex it is but they know the skin-color? Sounds like more feel-good revisionist history to me. Joe, London, 4/5/2009 17:06)

- Πώς καθορίστηκε η δομή των οστών είναι ξεκάθαρο, αλλά πώς καθορίσανε το χρώμα του δέρματος από τα τμήματα των οστών; Τζίντζερ, Λούτον, 4/5/2009 17:14

(- How the bony structure was determined is clear, but how did they determine the colour of the skin from the bone fragments? Ginger, Luton, UK, 4/5/2009 17:14)

- Σκέφτηκε ποτέ κανείς ότι μπορεί να υπάρχουν περισσότεροι από έναν τόπο γέννησης των ανθρώπων; ... Οι φυλές είναι προφανώς αρκετά διαφορετικές ώστε να είναι πιθανό το ανθρώπινο είδος να ξεκίνησε από περισσότερα μέρη την ίδια περίοδο. Φρανκ, Σικάγο, 4/5/2009 13:41

(- Has anyone ever considered that there may be more than one birth place of man? ... The races are obviously different enough to suggest that man kind probably started in more than one location at around the same period. Frank, Chicago, IL, 4/5/2009 13:41)

Τέλος, η τηλεοπτική παρέμβαση του Νίκου Πουλιανού, στην πρωινή εκπομπή της NET «Συμβαίνει τώρα», που ασχολήθηκε με το συγκεκριμένο θέμα: